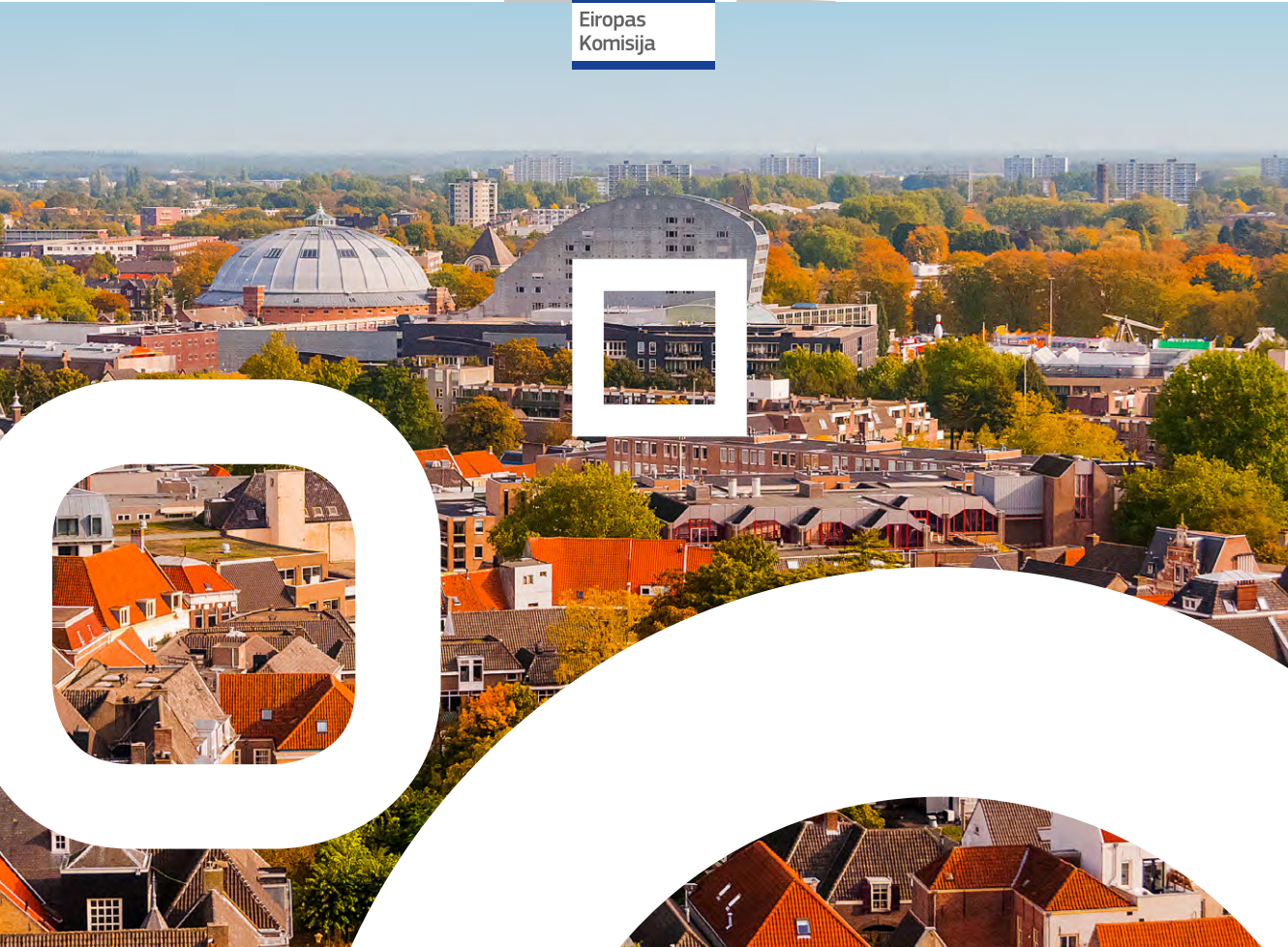

Eiropas
Komisija

ACCESS CITY AWARD 2019

Labākās prakses
piemēri ES pilsētu
pieejamības veicināšanā

#EUACCESSCITY

Luksemburga: Eiropas Savienības Publikāciju birojs, 2019

© Eiropas Savienība, 2019

Atļauts izmantot citur, norādot avotu.

Eiropas Komisijas dokumentu atkalizmantošanas politika ir noteikta ar Lēmumu 2011/833/ES (OV L 330, 14.12.2011., 39. lpp.).

Lai varētu izmantot vai reproducēt fotoattēlus vai citus materiālus, uz ko ES nav autortiesību, atļauja jāprasa tieši autortiesību īpašniekam.

Vāka attēls: © Shutterstock, 2019

Print	ISBN 978-92-76-00054-9	ISSN 2599-9095	doi:10.2767/08489	KE-BL-19-001-LV-C
PDF	ISBN 978-92-76-00059-4	ISSN 2467-0588	doi:10.2767/663957	KE-BL-19-001-LV-N

Saturs

Priekšvārds.....	4
<i>Access City Award 2019 — Versija viegli lasāmā valodā</i>	5
Ievads.....	11
Breda, Nīderlande – uzvarētāja.....	12
Evrē, Francija – otrā vieta.....	16
Gdiņa, Polija – trešā vieta.....	20
Vigo, Spānija – īpaša atzinība par inovatīvu būvniecības vidi sarežģītā topogrāfijā.....	23
Kapošvāra, Ungārija – īpaša atzinība par nemītīgiem uzlabojumiem ..	26
Viborga, Dānija – īpaša atzinība par pieejamību kultūras mantojuma pilsētām ar vairāk nekā 50 000 iedzīvotāju.....	29
Monteverde, Itālija – īpaša atzinība par pieejamību kultūras mantojuma pilsētām ar mazāk nekā 50 000 iedzīvotāju	33
Dalība konkursā <i>Access City Award 2020</i>	37

Priekšvārds

Marianna Teisena [*Marianne Thyssen*]

Nodarbinātības, sociālo lietu, prasmju un
darbaspēka mobilitātes komisāre

Šogad mēs jau devīto reizi rīkojam *Access City Awards* konkursu. Jau atkal esam redzējuši iespaidīgus mazu un lielu pilsētu sasniegumus visā Eiropā, risinot problēmas, ar kurām saskaras mūsu iedzīvotāji ar invaliditāti un gados vecākie cilvēki.

Pārāk bieži cilvēki ar invaliditāti jūtas izolēti, jo viņiem nav pieejas sabiedriskām vietām vai transportam. Taču mūsu konkursā uzvarējušajā pilsētā sabiedriskas vietas ir pieejamas ikvienam. Bredā, Nīderlandē, digitālā tehnoloģija nodrošina, ka visi iedzīvotāji var izmantot sabiedrisko transportu. Pateicoties tam, ka pilsēta ir apņēmusies nodrošināt iekļautību, attīstās arī tūrisms.

Šogad man bija patīams prieks par to, ka Evrē pilsēta Francijā, mūsu otrās balvas ieguvēja, lielu uzmanību pievērsusi neredzamajai invaliditātei. Gdiņa Polijā, mūsu trešās vietas ieguvēja, arī rīkojas inovatīvi, lai iekļautu cilvēkus ar intelektuālu invaliditāti.

Šā gada uzvarētāji ir parādījuši apņēmību un iztēli, pārvarot šķēršļus pieejamībai. Divas pilsētas, kas ieguva mūsu īpašu atzinību, ir Kapošvāra Ungārijā, un Vigo Spānijā. Tās abas ir skaidri parādījušas apņemšanos nodrošināt pieejamību ilgākā laikposmā, neraugoties uz to sarežģīto reljefu.

Šis gads ir īpašs ar to, ka esam pasnieguši balvas, atzīmējot Eiropas Kultūras mantojuma gadu. Abas uzvarētājas — Viborga Dānijā, un Monteverde Itālijā — ir pierādījušas īpašu iejušanās spēju, likvidējot šķēršļus, kas liedz piekļūt vēsturiskām vietām.

Visas šīs pilsētas ir iedvesmas avots pārējai Eiropai.

Access City Award 2019

Versija viegli lasāmā valodā

Kas mēs esam?

Mēs esam Eiropas Komisija un Eiropas forums cilvēkiem ar invaliditāti.

Eiropas Komisija ierosina likumus, kas varētu Eiropu padarīt labāku.

Eiropas forums cilvēkiem ar invaliditāti darbojas, lai aizsargātu cilvēku ar invaliditāti tiesības Eiropā.

Bieži mēs strādājam kopā, lai uzlabotu situāciju cilvēkiem ar invaliditāti Eiropā.

Piemēram, katru gadu mēs strādājam kopā, lai ļautu notikt konkursam **Access City Award**.

Kas ir Access City Award?

Access City Award ir balva, ko mēs katru gadu pasniedzam tām pilsētām, kas cītīgi strādā, lai kļūtu pieejamas.

Pilsēta ir pieejama tad, ja visi cilvēki var tajā dzīvot un bez grūtībām izmantot visus objektus un pakalpojumus.

Attēls © Pixabay

Piemēram, pilsēta ir pieejama, ja visi bez grūtībām var:

- izmantot autobusu vai metro, lai dotos uz darbu,
- izmantot biļešu automātus, lai nopirktu biļeti,
- pārvietoties pa ielām un iekļūt sabiedriskajās ēkās,
- saņemt informāciju, kas viņiem ir saprotama.

Attēls © Pixabay

Attēls © Pixabay

Tas ir svarīgi visiem, bet vissvarīgāk — cilvēkiem ar invaliditāti un gados vecākiem cilvēkiem.

Bieži vien viņiem trūkst piekļuves iespēju. Ja objekti un aktivitātes nav pieejamas, viņiem nebūs iespēju piedalīties sabiedriskajā dzīvē, kā to dara citi. Viņi būs atstumti.

Piemēram, ja autobusos nebūs uzbrauktuviņu, cilvēki ratiņkrēslos nevarēs tajos iekļūt, lai dotos uz darbu.

Attēls © 123RF

Tāpēc *Access City Award* konkurss ir iespēja Eiropas pilsētām parādīt, ko tās dara, lai būtu pieejamas visiem cilvēkiem.

Pilsēta, kas uzvarēja *Access City Award* konkursā 2019. gadā, ir Breda. **Breda** ir pilsēta Nīderlandē.

Attēls © Bredas pilsēta

Breda ir *Access City Award* konkursa uzvarētāja, jo cītīgi strādā, lai padarītu vidi pieejamu cilvēkiem ar invaliditāti.

Nākamais *Access City Award* konkurss notiks 2020. gadā.

Tas būs īpašs, jo apritēs 10 gadi kopš *Access City Award* konkurss notika pirmoreiz.

Ir lieliski, ka *Access City Award* konkurss turpinās visus šos gadus, lai atgādinātu pilsētām to, cik svarīgi būt pieejamām visiem cilvēkiem.

Kuras pilsētas var piedalīties?

Ne visas pilsētas var piedalīties *Access City Award* konkursā.

Lai varētu piedalīties *Access City Award* konkursā, pilsētai jāatbilst šādiem nosacījumiem:

- tai jāatrodas valstī, kas ir Eiropas Savienības dalībvalsts.

Eiropas Savienība ir daudzu Eiropas valstu grupa, kuras apvienojušās, lai padarītu Eiropu labāku,

- tajā ir jābūt vairāk nekā 50 000 iedzīvotāju.

Ja valstī ir mazāk par 2 pilsētām ar tik lielu iedzīvotāju skaitu, tad 2 vai vairākas mazākas pilsētas var apvienoties.

Ja kopā tajās ir vairāk nekā 50 000 iedzīvotāju, tās arī var piedalīties *Access City Award* konkursā.

Attēls © Pixabay

Pilsēta, kas ieguvusi *Access City Award* iepriekšējā gadā, nevar piedalīties atkal šogad.

Kā pilsētas var piedalīties?

Pilsētas, kas vēlas piedalīties nākamajā *Access City Award* konkursā, var pieteikties tiešsaistē, kad sākas pieteikšanās periods.

Cilvēkiem, kas vada šīs pilsētas un pieņem nozīmīgus lēmumus attiecībā uz tām, ir jāaizpilda veidlapa internetā.

Attēls © Pixabay

Šajā veidlapā viņiem ir:

- jānorāda, kāpēc, viņuprāt, viņu pilsētai būtu jāsaņem *Access City Award*,
- jāsniedz piemēri un jāparāda, ko viņu pilsēta dara, lai nodrošinātu pieejamību,
- jāpastāsta par to, kā viņi plāno turpināt šo labo darbu nākotnē.

Attēls © Pixabay

Vairāk informācijas jūs varat atrast mūsu tīmekļa vietnē šeit:

<https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1141&langId=lv>

Tur mēs drīz paziņosim, kad sāksies pieteikšanās periods. Sākoties pieteikšanās periodam, pilsētas var aizpildīt veidlapu un piedalīties nākamajā *Access City Award* konkursā. Tāpēc, lai uzzinātu vairāk, neaizmirstiet ielūkoties mūsu tīmekļa vietnē!

Kā mēs izvēlamies uzvarētāju?

Pēc tam, kad pilsētas pieteikušās *Access City Award* konkursam, dažas cilvēku grupas izskata to pieteikumus un izvēlas uzvarētāju.

Katrā valstī ir grupa cilvēku, kas izskata šīs valsts pilsētu pieteikumus un izvēlas ne vairāk kā 3 pilsētas kā šīs valsts labākos paraugus.

Pēc tam cita cilvēku grupa Eiropā pārbauda visas šīs pilsētas un izvēlas, kura būs uzvarētāja *Access City Award* konkursā šajā gadā.

Šajās grupās piedalās arī cilvēki ar invaliditāti un gados vecāki cilvēki.

Viņi pārbauda, ko pilsētas dara, lai padarītu vidi pieejamu visiem tajās dzīvojošajiem cilvēkiem.

Attēls © Pixabay

Piemēram, viņi pārbauda, vai pilsētās ir pieejamas:

- ēkas un ielas,
- autobusi un metro,
- biļešu automāti un bankomāti,
- tīmekļa vietnes un cita tehnoloģija, ko cilvēki izmanto, lai sazinātos,
- informācija, kas ir viegli lasāma un saprotama ikvienam.

Attēls © Pixabay

Attēli © Pixabay

Attēls © Easy-to-read.eu

Viņi novērtē, kura pilsēta ir paveikusi visvairāk, lai šīs vietas un pakalpojumus padarītu pieejamus visiem cilvēkiem. Tieši tā pilsēta kļūst par *Access City Award* konkursa uzvarētāju.

Kad mēs paziņosim uzvarētāju?

2019. gada decembrī
mums būs liela sanāksme Briselē,
kurā runāsim par cilvēku ar invaliditāti tiesībām.

Šajā sanāksmē mēs paziņosim arī,
kura pilsēta būs uzvarētāja
Access City Award konkursā 2020. gadā.

Mēs pasniegsim *Access City Award* šai pilsētai.

Attēls © Eiropas
Komisija 2018

Vairāk informācijas

Ja vēlaties uzzināt vairāk, varat atsūtīt mums e-pasta vēstuli uz
adresi: **secretariat@accesscityaward.eu**

levads

Eiropā ir vairāk nekā 80 miljoni iedzīvotāju ar invaliditāti, un gados vecāku cilvēku īpatsvars mūsu sabiedrībā pieaug. *Access City Award* iniciatīva tika uzsākta 2010. gadā ar mērķi izgaismot to, kas būtu darāms, lai apmierinātu šīs vērā ņemamās iedzīvotāju grupas vajadzības.

Konkursā par *Access City Award* balvu var piedalīties pilsētas, kurās ir vairāk nekā 50 000 iedzīvotāju, un pieteikumi tiek pieņemti no visas Eiropas Savienības. Vispirms visus pieteikumus izšķiro valstu žūrijas, kas izlemj, kuras no attiecīgās valsts pieteiktajām pilsētām ir pelnījušas virzību tālāk. Atlasītos pieteikumus izskata Eiropas līmeņa žūrija, kurā piedalās speciālisti pieejamības jautājumos. Viņi lemj, kuras būs uzvarētājas un kas saņems īpašu atzinību dažādās kategorijās.

Izvēlētās kategorijas katru gadu var atšķirties. 2019. gada *Access City Award* konkursā papildus pirmās, otrās un trešās vietas ieguvējām tika piešķirtas divas īpašas atzinības.

Turklāt, lai atzīmētu 2018. gadu kā Eiropas Kultūras mantojuma gadu, tika piešķirtas divas speciālbavlas pilsētām, kas ir pielikušas ievērojamas pūles, nodrošinot, lai to kultūras mantojums būtu pieejams ikvienam. Šajā kategorijā tika izmainīti kritēriji, lai ļautu piedalīties pilsētām, kurās ir mazāk nekā 50 000 iedzīvotāju.

Piešķirot šīs balvas, tiek uzsvērts, ka piekļuves uzlabošana nenozīmē tikai uzbrauktu vju un piekļuves līmeņu izveidošanu. Ir arī citi šķēršļi. Daudzi cilvēki ar invaliditāti, arī tie, kuru invaliditāte ir mazāk pamanāma, joprojām saskaras ar aizspriedumiem un zināšanu trūkumu no savu līdzpilsoņu puses, un ir iepriecinoši redzēt pilsētas, kas veiksmīgi risina arī šos jautājumus.

Breda

Nīderlande

Attēls © Bredas pilsēta

 Bredas mērs atklāj jaunizveidotu pieejamu saldējuma kafejnīcu.

Bredas pilsēta ir *Access City Award* konkursa uzvarētāja 2019. gadā. Apbalvošanas ceremonijā Breda tika raksturota kā “iedvesmas avots pilsētām Eiropā un aiz tās robežām”.

Bredā ir 185 000 iedzīvotāju. Pilsētas centrs ir saglabājies no viduslaikiem, tajā ir kultūras un sporta objekti, un tā ir arī mājvieta vairāk nekā 20 000 studentu no dažādām valstīm.

Pieejamība ir norma

Bredai ir četru gadu plāns (2018.-2021. gadam) izveidot vidi, kurā pieejamība ir norma. Pilsētai pārraudzīt ar pieejamības nodrošināšanu saistītas iniciatīvas palīdz cilvēku ar invaliditāti organizācija “*Breda Gelijk!*”

Pēdējo trīs gadu laikā “*Breda Gelijk!*” ir pārbaudījusi piekļuvi vairāk nekā 800 veikaliem un bāriem. Šis process ir ne tikai uzlabojis pieejamību, bet arī paaugstinājis pilsētas veikalu, ēdināšanas uzņēmumu un citu uzņēmumu īpašnieku informētību par jautājumiem, kas saistīti ar invaliditāti.

Visas gan iedzīvotājiem, gan tūristiem paredzētās Bredas tīmekļa vietnes ir uzlabotas pieejamības ziņā, nodrošinot, ka tajās tiek izmantots vienots izteiksmes veids un pieeja. Tīmekļa vietņu veidotāji ir ieklausījušies neredzīgo un cilvēku ar redzes problēmām sniegtajos padomos.

“Breda ikvienam”

Organizācija “Breda ikvienam” pulcina vienkopus pilsētas, tūrisma un izglītības interešu pārstāvjus, kā arī organizācijas, kas pārstāv cilvēkus ar invaliditāti. Šī četru virzienu pieeja ir unikāla, un tagad no šī piemēra jau mācās citas Nīderlandes pilsētas.

Attēli © Bredas pilsēta

Tiek pārbaudīta pieejamība sabiedriskai vietai un vietējam veikalam.

“Breda ir pilsēta, kurā cilvēkiem patīk tikties. Satikšanās patiešām var būt īpaša tikai tad, ja šo vietu var atrast, nesaskaroties ar šķēršļiem, ja tā ir atvērta un pieejama ikvienam. Tāpēc es priecājos, ka Breda sper ievērojamus soļus un pievērš lielu uzmanību pilsētas pieejamībai. Ne tikai mūsu iekšpilsētā, bet arī ciematos un perifērijā. Un neaizmirstiet mūsu pašu pilsētas biroju. Es lepojos ar visiem Bredas iedzīvotājiem, uzņēmējiem un organizācijām, kas katru dienu cītīgi strādā. Tas ir veids, kā mēs padarām pilsētu pievilcīgu visiem Bredas iedzīvotājiem, neatkarīgi no iespējām vai ierobežojumiem.”

Pols Depla [Paul Depla], Bredas mērs

“Dzīve bez šķēršļiem”

Visi autobusi un autobusu pieturas ir pieejamas, tostarp ir pieejama digitāla informācija un navigācijas lietotnes viedtālrunos, kā arī nodrošināta vienlīmeņa piekļuve un autobusu vadītāju apmācība ar invaliditāti saistītos jautājumos.

Jaunā dzelzceļa stacija, kas ir viena no lielākajām Nīderlandē, ir pilnībā pieejama.

Lai palīdzētu cilvēkiem ar invaliditāti pārvietoties pa pilsētu, ir pieejami arī mikroautobusi ar nodrošinātu piekļuvi un elektriskie ratiņkrēsli.

Tiek īstenots vērienīgs projekts “Dzīve bez šķēršļiem”, kas līdz ar mājokļiem un vietējām kopienām pievēršas arī pieejamai videi un transportam.

Cilvēki ar invaliditāti iesaistās ikvienā pilsētas īstenoto projektu un iniciatīvu posmā.

Tūrisms un atpūta

Organizācijas “Breda ikvienam” mērķis ir padarīt pilsētu par vislabāko vietu pieejamai atpūtai.

Sadarbojoties ar tūrisma valdi un pilsētas mārketinga komandu, šī organizācija ir izveidojusi jaunu tīmekļa vietni. Tajā ir ietverta uzticama informācija par tūrisma, sporta, mākslas telpu un pasākumu pieejamību.

Sporta jomā pilsēta ir parakstījusi organizācijas “*Special Olympics*” apņemšanos nodrošināt labāku un veselīgāku dzīvi cilvēkiem ar intelektuāliem traucējumiem.

Mākslas jomā vietējā teātra biedrība rīko ikgadēju pasākumu, lai parādītu aktieru ar intelektuāliem traucējumiem talantus un potenciālu, bet bibliotēka sagatavo līdzekļus cilvēkiem ar zemu lasīt un rakstīt prasmes līmeni.

“Mūsu pilsētas centra uzņēmēji labāk par visiem zina, ka piekļuve uzņēmumam ir svarīga ikvienam. Darbam saistībā ar pieejamību jābūt tikpat loģiskam kā darbam, piemēram, drošības un ilgtspējības jomā.”

Joss Konjušeks [Jos Koniuszek], uzņēmējs

Attēli © Bredas pilsēta

Paukošanas ratiņkrēslos paraugdemonstrējumi un iespēja cilvēkiem ar invaliditāti tikties ar profesionālu riteņbraucēju.

 Pieejamais popmūzikas festivāls "Breda Barst".

"ANO apliecinājuma" pilsēta

Breda piemēro Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvencijas par personu ar invaliditāti tiesībām (UNCPRD) principus un ir pārliecināta, ka padarīs Bredu par labāko "ANO apliecinājuma" pilsētu.

Politikā un ierēdņi strādā pie šīs programmas īstenošanas visos pilsētas apgabalos. Nākamais solis būs ieviest vietējos tiesību aktus, lai nodrošinātu, ka kvalitāti un visu pasākumu ilgtspēju aizsargā likums.

Oktobrī Breda rīko ikgadēju pieejamības nedēļu, lai uzsvērtu pasākumus pieejamības uzlabošanai. Katru decembri Izpratnes dienā tiek piešķirta balva par labāko pieejamības iniciatīvu.

Ar saukli "Breda satuvina" pieejamība iezīmējas visos pilsētas plānos un visās nozarēs.

"Bredā cilvēki nerunā par mums, bet ar mums, ja runa ir par iekļaujošu sabiedrību."

“

Marsels Brans [Marcel Brans], pārbaudes speciālists, "Breda Geliki"

Evrē

Francija

Attēls © Evrē pilsēta

OTRĀ VIETA

 Kopš 2014. gada organizācijas “Grenelle du Handicap” biedri ir piedalījušies darba grupās.

Evrē pilsētai piešķirta otrā godalga ar īpašu atzinību par tās pievēršanos neredzamajai invaliditātei.

Evrē ir 50 537 iedzīvotāji. Tā ir īstenojusi modernizācijas programmu, lai palielinātu pilsētas kā vietēja un reģionāla centra pievilcību.

Ar savu stingro apņemšanos nodrošināt pieejamību Evrē sevi definē kā cilvēku mēroga pilsētu, kas ir kultūras ziņā bagāta un sociāli daudzveidīga.

Pilsēta ikvienam

Kopš 2014. gada pieejamība ir bijusi visu Evrē attīstības virzienu pamatā. Pilsēta ir apņēmusies nodrošināt vispārēju pieejamību un iekļaujošu sabiedrību. Tas izpaužas pilsētas ģenerālplānos, labiekārtošanas darbu un pasākumu organizēšanā, kā arī resursu sadalē.

Mēra vietnieks atbild par pilsētas programmas īstenošanu pieejamības jomā, nodrošinot, ka prioritāte tiek piešķirta gan laika, gan budžeta nodrošināšanai.

Visu iniciatīvu pamatā ir organizācijas “Grenelle du Handicap” jeb cilvēku ar invaliditāti sanāksmes. Šīs sanāksmes nodrošina, ka pilsēta sadzird cilvēku ar invaliditāti un citu ieinteresēto personu viedokli. Katru gadu organizācijas “Grenelle du Handicap” sanāksmēs piedalās gandrīz simts cilvēku.

Uzmanības centrā neredzamā invaliditāte

Evrē ir koncentrējusies uz tādu cilvēku vajadzību izpratni, kuru invaliditāte ir mazāk redzama. Par piemēru var minēt pilsētas muzejā un botāniskajos dārzos uzstādītās informatīvās plāksnes un norādījumus viegli lasāmā franču valodā.

“Evrē ir pilsēta, kurā patiešām ir ņemtas vērā cilvēku ar invaliditāti — vai tā būtu redzama vai slēpta — vajadzības. Lai novērtētu padarīto, pietiek pastaigāt pa pilsētu. Labiekārtošanas darbi nodrošina, ka ikviens var nākt un iet bez grūtībām. Lielākā daļa uzņēmumu tagad ir pieejami, un kultūras pasākumi, tostarp muzikālie, tagad ir mums sasniedzami. Dzīve pilsētā kļūst aizvien labāka, un mēs zinām, ka darbi vēl nav pabeigti...”

Fransuā Remī [François Remy], brīvprātīgais, “Association des Paralysés de France”

2017. gadā Evrē tika izstrādāti “*Han pathiques*” semināri bērniem, kuros tiek mācīta izpratne par slēpto invaliditāti, tostarp par garīgās veselības jautājumiem un kognitīvajiem traucējumiem. 2018. gadā tajās piedalījās 500 bērnu.

Turpmāk semināri tiks organizēti pēc iespējas lielākā skaitā skolu.

Publisko ēku modernizācija

Evrē pilsētas laukumos un publiskajos dārzos ir īstenoti pieci strukturāli projekti. Katrā no šiem projektiem no paša sākuma ir

notikušas konsultācijas ar cilvēku ar invaliditāti organizācijām. Radītās piekļuves iespējas padara pilsētu ne tikai pieejamu, bet arī pievilcīgāku ikvienam.

Lai veiktu uzlabojumus 169 ēkās, ir izstrādāta deviņu gadu programma. 28 ēkas jau ir uzlabotas. Dažās ir vajadzīgi tikai nelieli pārveidojumi, savukārt citas tiks pārveidotas apjomīgu renovācijas projektu ietvaros. Sarakstā iekļauti teātri, skolas un bērnudārzi.

Attēli © Evrē pilsēta

Izpratnes veicināšanas stundas palīdz bērniem un jauniešiem izprast gan redzamo, gan neredzamo invaliditāti.

“Mēs esam ļoti gandarīti, ka ar mums apspriežas, pirms tiek veikti ceļu vai publisko ēku pieejamības darbi. Pārstāvot tos, kam ir redzes traucējumi, mēs priecājamies par labāku pieejamību ielās ar vadotnēm, skaņas un taktilajiem brīdinājumiem, kontrastējošu krāsu celiņu malām un skaņas signāliem pie luksoforiem. Tiek uzlabota arī autobusos dzirdamā informācija. Mums ir paveicies saņemt aktīvu atbalstu no pilsētas, ko nodrošina mēra vietniece Fransīne Maraljano [Francine Maragliano], kas atbild par invaliditātes un pieejamības jautājumiem.”

Silvēns Grijs [Sylvain Grille], "Association Valentin Haüy" priekšsēdētājs, vietējās komitejas loceklis

Transports visiem

Transporta uzņēmums sadarbojas ar pilsētas iestādēm, lai padarītu sabiedrisko transportu pieejamāku. Tas nozīmē izprast un apmierināt dažādas ar invaliditāti saistītas vajadzības, veicot uzlabojumus autobusos un autobusu pieturvietās.

Tas nozīmē arī nodrošināt autobusu vadītāju un citu darbinieku apmācību par invaliditāti, kā arī piedāvāt pakalpojumus pēc pieprasījuma un individuālas pārvadāšanas pakalpojumus tiem, kas nevar izmantot visiem domātos pakalpojumus.

Attēli © Eve pilsēta

Sabiedriskajās ēkās ir uzstādītas indukcijas cilpas, un darbinieki ir apmācīti saprast personas ar dzirdes traucējumiem.

Organizācijas “Grenelle du Handicap” biedri apmeklē muzeju, lai apspriestu viegli lasāma ceļveža ieviešanu apmeklētājiem.

Pieejama komunikācija

Vēl viena pilsētas prioritāte ir panākt, lai visa tās komunikācija būtu plaši saprotama. Pilsēta ir lūgusi rakstošiem cilvēkiem, kuriem ir invaliditāte, sagatavot norādes viegli saprotamā valodā botāniskajiem dārziem un pilsētas muzejam.

Uzraudzības nodrošināšana

Starpkopienų pieejamības komisija, kuras sastāvā ir cilvēki ar invaliditāti un to pārstāvības organizācijas, publicē sīki izstrādātus gada ziņojumus par pasākumiem pieejamības uzlabošanai.

To analīzē ir gan kvantitatīvi, gan kvalitatīvi faktori, tostarp norādīts plānoto un pabeigto projektu skaits. Tajos tiek novērtēts arī, cik lielā mērā projektu īstenošanā ir iesaistīti cilvēki ar invaliditāti.

Attēls © Evrē pilsēta

Nākotnes plāni

Evrē ir izveidojusi projektu, lai izstrādātu vienotu modeli iekļaujošākiem sociālajiem mājokļiem. Projekta sākumposmā cilvēki ar invaliditāti tiek aptaujāti par viņu vajadzībām saistībā ar mājokli.

Pilsēta strādā arī pie daudzgadu projekta, lai atvērtu atpūtas centrus bērniem invalīdiem. Tas ietvers īpaša aprīkojuma uzstādīšanu un personāla apmācību.

Attēls © Evrē pilsēta

Jauns rotaļu laukums, kas veidots, piedaloties biedrībai bērniem ar autismu.

Gdiņa

Polija

Attēls © Agnieszka Wolowicz

Piekļuve Gdiņas pludmalei.

Gdiņas pilsētai piešķirta trešā godalga ar īpašu atzinību par tās iniciatīvām, lai iekļautu cilvēkus ar intelektuālu invaliditāti.

Gdiņā ir 246 306 iedzīvotāji. Tā ir salīdzinoši jauna pilsēta, kas sāka veidoties 1920. gados, kad tika uzbūvēta osta.

Pilsētas koncentrēšanās uz intelektuālo invaliditāti izriet no apņemšanās novērst vēsturisko nevērību pret šo problēmu gan kultūras, gan politikas ziņā.

Sociālās politikas celmlauži

Kopš 1999. gada Gdiņa ir īstenojusi sociāli iekļaujošu politiku, koncentrējoties uz visu tās iedzīvotāju vajadzību apmierināšanu.

2013. gadā pilsēta pieņēma pieejamības standartus. Balstoties uz universāla dizaina principiem, tie satur norādes par to, kā

projektēt publiskās telpas, kas atbilst cilvēku ar invaliditāti un gados vecāku cilvēku vajadzībām. Pieejamības speciālista piesaistīšana 2014. gadā ir palīdzējusi nodrošināt standartu pareizu īstenošanu.

Ar programmas “Gdiņa bez šķēršļiem” starpniecību, kurā noteiktas prioritātes līdz 2023. gadam, pilsēta ir uzņēmusies ilgtermiņa saistības veikt nepārtrauktu uzlabošanu.

Iekļaujoša pilsēta

Gdiņa ir koncentrējusies uz pieejamības uzlabošanu visās dzīves jomās, tostarp rotaļlaukumos, pludmalēs un jahtu piestātnēs, kā arī sporta un kultūras objektos.

Sporta pasākumos neredzīgajiem skatītājiem ir pieejami audio komentāri, bet teātris nodrošina tulkojumu zīmju valodā un iespējas palīdzēt cilvēkiem ar dzirdes zudumu.

Atsevišķām filmām vairākHzāļu kinoteātrī ir audio apraksts, turklāt pieejami ir visi brīvdabas pasākumi un festivāli.

Ir pieejami visi pilsētas sabiedriskā transporta veidi (autobusi un trolejbusi), un autobusu pieturās ir iekļautas taktīlas norādes un krāsu kontrasts, kā arī nodrošināta piekļuve ratīņkrēslos. Arī dzelzceļa stacija ir modernizēta, nodrošinot atbilstību pieejamības standartiem.

Turklāt tiem, kas nevar izmantot sabiedrisko transportu, ir pieejami individuāli pārvadāšanas pakalpojumi.

Līdzvērtīgi partneri

Projektu plānošanas un īstenošanas procesā Gdiņā cilvēkus ar invaliditāti iesaista kā līdzvērtīgus partnerus.

Šāda pieeja ir nostiprināta tiesību aktos. Piemēram, 2000. gada Likums par no šķēršļiem brīvu Gdiņu ir visaptveroša programma, kas atbalsta cilvēkus ar invaliditāti un paplašina viņu iespējas. 2002. gadā pieņemtajās pamatnostādnēs sniegta informācija par sociālās politikas īstenošanu.

Īstenojot projektu "Gdiņa visiem", cilvēki ar invaliditāti sadarbojas ar pilsētas amatpersonām, lai izvērtētu publisko telpu pieejamību.

Viņu ieteikumi tiek reģistrēti, lai tos varētu izmantot, veicot turpmākos uzlabojumus.

Attēls © Michał Kowalski

Uzbrauktuve dzelzceļa stacijā.

Attēls © Dorota Patzer

Pieejams bērnu laukumiņš.

Politiskā vadība

Vienlīdzīgu iespēju radīšanā būtiska ir bijusi mēra pilnvarotā pārstāvja jautājumos, kas skar cilvēkus ar invaliditāti, iecelšana.

Cilvēkiem ar invaliditāti tagad ir augstāks mobilitātes un nodarbinātības līmenis, tāpēc viņi ir labāk integrēti sabiedrībā.

Šīs pārmaiņas palīdz cilvēkiem ar intelektuālu invaliditāti un cita veida invaliditāti.

Pārmaiņas nozīmē, ka cilvēki ar invaliditāti tagad pilsētā ir biežāk redzami, tāpēc izpratne un cieņa no citu iedzīvotāju puses ir ievērojami palielinājusies.

Sadarbojoties ar pārstāvības organizācijām, vecākiem un aprūpētājiem, ir radīti jauni attīstības virzieni bērniem un pieaugušajiem ar intelektuālo invaliditāti. Tie ietver darba terapiju un teātra darbnīcas.

Attēls © Gdiņas pilsēta

Gdiņas arēna ir projektēta tā, lai būtu pieejama visiem.

Stereotipu pārvarēšana

Gdiņa organizē pasākumus un izstādes, lai mainītu negatīvo attieksmi pret cilvēkiem ar invaliditāti. Konkurss "Gdiņa bez šķēršļiem" mudina cilvēkus attīstīt jaunas idejas un risinājumus saistībā ar pieejamību, lai apmierinātu cilvēku ar invaliditāti vajadzības.

Tiek rīkotas arī kampaņas, lai palīdzētu jauniešiem, jau sākot no pamatskolas, izprast un novērst neiecietīgu attieksmi.

Vigo

Spānija

Attēls © Vigo pilsēta

Vigo pilsēta saņēma īpašu atzinību par inovatīvu pieeju, nodrošinot pieejamus arhitektūras objektus teritorijā ar sarežģītu topogrāfiju.

Vigo ir 296 479 iedzīvotāji. Tās pirmsākumi meklējami 8. gadsimtā pirms mūsu ēras, bet mūsdienās Vigo ir moderna pilsēta ar lielu pilsētas infrastruktūru, ko ieskauj lauku teritorijas.

Pilsēta bez robežām

Vigo ir apņēmusies pārveidot pilsētu, kurā ir satiksmes problēmas, par tādu, kurā ir viegli pārvietoties un kas ir atvērta visiem.

Viena no galvenajām iniciatīvām, lai pilsētu "cilvēciskotu", ir veltīta līdzsvara rašanai starp autobraucējiem un gājējiem, sašaurinot brauktuves, vienlaikus paplašinot gājēju zonas. Kā vispārējs standarts, veicot ceļrāžu uzlabošanu, ir ieviestas taktiskas norādes un brīdinājuma virsmas.

Luksofori ir aprīkoti ar *Bluetooth* sistēmu, kas tiek aktivizēta pie luksoforiem, vai izmantojot mobilo lietotni.

Visi pilsētas autobusi ir pieejami, un tajos ir dzirdama un redzama informācija, kā arī ierīces cilvēkiem ratiņkrēslos un cilvēkiem ar ierobežotām pārvietošanās spējām. Līdztekus tam cilvēkiem ar invaliditāti un viņu pavadoņiem ir pieejami bezmaksas pakalpojumi. Piemēram, uzņēmums *Bono-Taxi* palīdz cilvēkiem ar invaliditāti un gados vecākiem cilvēkiem, jo īpaši tiem, kas dzīvo lauku teritorijās.

Uz katrām 40 nerezervētajām stāvvietām cilvēkiem ar invaliditāti ir jārezervē vairāk nekā viena stāvvietā, un stāvēšanai nav noteikts laika ierobežojums.

Pilsētas policija nodrošina, lai cilvēkiem ar invaliditāti paredzētās stāvvietu kartes ("zilās kartes") netiktu ļaunprātīgi vai nepareizi izmantoti.

Ir veikti ievērojami ieguldījumi, lai sporta objekti būtu pieejami visā pilsētā. Citi pieejamības piemēri ir sajūtu dārzs ar instrukciju un norāžu sistēmu, kas palīdz pa to pārvietoties cilvēkiem, kuri izmanto vājredzīgo spieķus.

"Vertikālā Vigo"

Pilsētai raksturīgas stāvas nogāzes, kas rada nopietnas pieejamības problēmas.

Stāvuma dēļ šeit nevar izmantot pieejamības nodrošināšanas standarta risinājumus.

Projekts "Vertikālā Vigo" ir iedvesmojis vairākas iniciatīvas, lai savienotu teritorijas, kas atrodas dažādos līmeņos. 2016. gadā pilsētvidē tika uzstādīts pirmais lifts, un šobrīd notiek vēl trīs liftu ierīkošana. Koncentriski maršruti dažādos līmeņos tagad ir savienoti ar liftiem, kas ļauj cilvēkiem ar invaliditāti un gados vecākiem cilvēkiem pašu spēkiem pārvietoties no viena līmeņa uz citu. Šīs pilnveidošanas rezultātā par 10 līdz 20 metriem ir samazinātas augstuma atšķirības starp dažādām teritorijām.

Attēli © Vigo pilsēta

○ Lifts, kas savieno Marqués de Valterra ielu un Torrecedeira ielu.

○ Eskalators 2nd Republic ielā, kas savieno Puerta del Sol un Mount del Castro.

"Eskalators ļaus man uzkāpt no pilsētas komerciālā centra uz savām mājām."

Elvira Fereiro [Elvira Ferreira], gados vecāks cilvēks, māte un cilvēka ar smagu invaliditāti aprūpētāja

Novērtēšana un izpratnes veidošana

Pieejamību pastāvīgi uzrauga eksperti no Galisijas Personu ar invaliditāti konfederācijas (*Cogami*).

Paralēli pilsētas dome piedāvā informatīvus pasākumus un apmācību nodarbības, lai parādītu cilvēkiem, kāda ir dzīve ratiņkrēsla izmantotājiem

vai, piemēram, cilvēkam ar redzes zudumu. Apmācību noslēgumā treneri aicina dalībniekus pievērst uzmanību pieejamības problēmām pilsētā un ziņot par tām pilsētas domei.

Pilsēta sadarbojas ar speciālistiem pieejamības jomā un jo īpaši ar pilsētas domi, lai pārstāvētu pilsētā esošās cilvēku ar invaliditāti organizācijas un risinātu pieejamības jautājumus Vigo.

Sadarbībā ar cilvēku ar invaliditāti un riteņbraukšanas organizācijām tiek rīkota ikgadējā “Mobilitātes nedēļa”, lai apliecinātu, cik svarīga ir vispārēja mēroga projektēšana, veidojot pilsētu ikvienam.

Nākotnes plāni

Programma “Vertikālā Vigo”, kas balstīta uz vispārēja mēroga projektēšanas principiem, tiks turpināta, lai izveidotu visiem pieejamu, draudzīgu un patīkamu pilsētu.

Apmācība vispārēja mēroga projektu sagatavošanā, kas tiek nodrošināta pilsētā strādājošajiem tehniskajiem darbiniekiem un pilsētas nolīgtajiem projektētājiem, ir plāna galvenā daļa. Visās plānošanas sanāksmēs piedalās arī speciālisti pieejamības jautājumos.

Tiek plānoti arī turpmāki labiekārtošanas darbi, lai nodrošinātu, ka gājējam vienmēr ir priekšroka. Tiks izveidota arī velobraucēju josla, kas vedīs cauri visai pilsētai, lai atdalītu velobraucējus no gājējiem.

Attēls © Vigo pilsēta

Lifts, kas savieno Pizarro ielu ar Plaza Peatonal un sporta laukumu San Roque kvartālā.

“Trotuāra malu pazemināšana samazina iespēju paklupt. Es izmantoju liftu *Camellias* ielā, lai dotos pastaigā, un eskalatorus *Puerta del Sol* ielā savās ikdienas darba gaitās.”

“

Eduardo Lema [Eduardo Lema], cilvēks ar pārvietošanās grūtībām, kas strādā par aprūpētāju centrā cilvēkiem ar invaliditāti

Kapošvāra

Ungārija

Attēls © Kapošvāras pilsēta

 Sabiedriskās ēkās tiek izmantota informācija Braila rakstā.

Kapošvāra saņēma īpašu atzinību par saviem nepārtrauktajiem centieniem uzlabot pieejamību.

Kapošvārā ir 62 446 iedzīvotāji, un tās pirmsākumi meklējami ap 5000. gadu pirms mūsu ēras. Pilsētu sadala Kapošā, upe ar nogāzēm abās pusēs. Tas rada pieejamības problēmas. Kapošvāra jau vairāk nekā 28 gadus uzlabo pieejamību izbūvētajā vidē.

“Mēs ticam cits citam”

Pilsētas apņemšanās nodrošināt pieejamību ir izklāstīta pilsētpolitikas programmā “Mēs ticam cits citam” (2014.–2019. gads). Ar šādu pieeju tiek atzīts, ka pieejama pilsēta ir ieguvums ikvienam.

Kopš 2013. gada pilsētai ir bijis vienlīdzīgu iespēju plāns, kurš tiek regulāri aktualizēts. Pilsētā ir arī vietēja līmeņa vienlīdzīgu iespēju forums, kurā piedalās virkne organizāciju cilvēkiem ar invaliditāti. Turklāt pašvaldībā ir īpašs darbinieks, kas pārzina vienlīdzīgu iespēju jomu.

Sadarbība

Sadarbība pašvaldībā skar virkni tēmu, tostarp sportu, transportu un sabiedriskos pakalpojumus. Visas problēmas šajās jomā tiek risinātas, sadarbojoties cilvēkiem ar invaliditāti un speciālistiem pilsētplānošanas jomā.

Jauni risinājumi, piemēram, ar balsi aktivizējami luksofori, rodas, apmainoties idejām un daloties labākajā praksē.

2017. gadā pilsēta un organizācijas, kas pārstāv cilvēkus ar mācīšanās grūtībām, vienojās padarīt visus valstiskos un kultūras pasākumus pieejamus visiem. Tas nozīmēja nodrošināt tulkošanu zīmju valodā un viegli lasāmu drukātu materiālu sagatavošanu.

Šķēršļu likvidēšana

Pilsēta likvidē šķēršļus pieejamībai ikvienā pilsētas dzīves jomā. 2010. gadā tā sasniedza savu mērķi padarīt pieejamu pilsētas centru.

Tagad pieejamība ir nodrošināta autobusu pieturās un dzelzceļa stacijās, un 40 zemās grīdas autobusu parks ir aprīkots ar audiālām un vizuālām pasažieru informēšanas sistēmām. Gājēju pārejās nav šķēršļu, un satiksmes mezglos ir nodrošināta audiāla informācija.

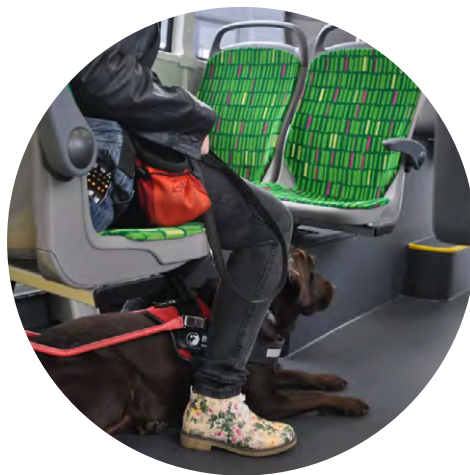
Pieejami autobusi ir ieguvums ikvienam.

Pieejamāka ir padarīta pilsētas tīmekļa vietne un vietējā autobusu uzņēmuma tīmekļa vietne, tostarp ceļojumu plānošanas funkcija.

Līdzdarbojoties cilvēkiem ar redzes traucējumiem, ir izveidotas jaunas norādes uz ielām. Šobrīd tiek īstenotas arī programmas, lai palielinātu pieejamo medicīnas operāciju un skolu skaitu (ar integrētu izglītību kā normu).

80 % no pilsētas kultūras un mākslas telpām ir pieejamas, tostarp jauni, pilnībā pieejami sporta un kultūras objekti. Sabiedriskajās ēkās tagad ir nodrošinātas taktīlas norādes un informācija Braila rakstā. No 2018. gada visās ar tūrismu saistītajās publikācijās ir iekļautas viegli lasāmas versijas.

Nākotnes plānos ietilpst transporta centra izveide, kas apvienos dzelzceļa, vietējos un starppilsētu autobusus vienā pieejamā transporta mezglā.

Attēls © Kapošvāras pilsēta

“Pēdējos gados Kapošvāra īpašu uzmanību ir pievēršusi tam, lai iedzīvotājiem un tūristiem nodrošinātu vienlīdzīgu piekļuvi sabiedriskajiem pakalpojumiem.”

J. Hošzu [J. Hosszu], Somogy, Neredzīgo un vājredzīgo biedrība

“Pastaigājoties pa Kapošvāru, mēs ar prieku redzam, ka lielākā daļa pieejamības problēmu ir atrisinātas. Jaunie zemās grīdas autobusi ne tikai atvieglo dzīvi ratiņkrēslu izmantotājiem un vecākiem ar bērnu ratiņiem, bet arī palīdz gados vecākiem cilvēkiem ar ierobežotām pārvietošanās spējām. Tas ir liels uzlabojums vietējā transportā — iekāpšana un izkāpšana no autobusa vairs nav problēma.”

Jozefīne Szabo [Józsefné Szabó], Toponāras pensionāru biedrība

Izpratnes veicināšana par invaliditāti

Līdztekus visiem fiziskajiem un strukturālajiem uzlabojumiem pieejamības jomā pilsētas prioritāte ir bijusi nodrošināt, lai darbinieki visās sabiedrisko pakalpojumu jomās būtu apmācīti izprast cilvēku ar invaliditāti vajadzības.

Tas ietver sanāksmju organizēšanu, kurās piedalās valsts sektora darbinieki (tostarp autobusu vadītāji) un cilvēki ar invaliditāti, lai apspriestu viņu vajadzības un prioritātes un vienotos par iespējamiem uzlabojumiem.

Nekas, kas skar mūs, nenotiek bez mums

Kapošvārā īstenotā politika nodrošina, ka lēmumi, kas skar cilvēkus ar invaliditāti, netiek pieņemti bez viņu iesaistīšanās.

Plānojot pieejamības pasākumus, pilsēta vienmēr iesaista cilvēku ar invaliditāti organizāciju pārstāvjus un rehabilitācijas speciālistu.

“Gadu no gada pilsēta kļūst aizvien pieejamāka. Mēs priecājamies par vietējā transporta uzņēmuma pakalpojumiem, jo mums ir pieejams vizuālais aprīkojums un rakstiska informācija.”

I. Šalkajs [I. Szalkai], Somogy Nedzirdīgo un vājdzirdīgo biedrība

Viborga

Dānija

Attēls © Viborgas pilsēta

Speciālbalsa

2018
EIROPAS KULTŪRAS
MANTOJUMA
GADS
#EuropeForCulture

Lai atzīmētu 2018. gadu kā Eiropas Kultūras mantojuma gadu, Viborgai šā gada īpašajā kategorijā tika piešķirta balva, kas paredzēta pilsētām, kuras veic ievērojamus pasākumus, lai nodrošinātu sava kultūras mantojuma pieejamību visiem.

Viborgā ir 50 200 iedzīvotāju. Tā ir viena no senākajām pilsētām Dānijā un atrodas divu ezeru krastu nogāzēs ar viduslaikos veidotu ielu un ieliņu tīklu, kam raksturīgas stāvas ietves un bruģakmens segums.

Sadarbība

Kopš 2010. gada pilsēta sadarbojas ar četrām Dānijas organizācijām, lai izstrādātu inovatīvus fiziskos pasākumus un komunikācijas pasākumus pieejamības uzlabošanai un vēsturisko un topogrāfisko problēmu pārvarēšanai.

Kultūras autentiskuma saglabāšana

Galvenais elements Viborgas īstenotajā pieejā pieejamības nodrošināšanai bija tās diskrētie risinājumi, kas uzlabo piekļuvi, vienlaikus saglabājot kultūras mantojuma autentiskumu.

Tā, pievienojot jaunas ietves, vadotnes un uzbauktuves, pilsētā izmanto Viborgai raksturīgos materiālus, piemēram, granītu. Turklāt jaunas zīmes un pilsētas maketus izgatavo no tompaka (vara un cinka sakausējuma), kas jau ir izmantots dažādu objektu, piemēram, solu un atkritumu tvertņu izgatavošanai.

Vairāki publiskie laukumi, dārzi un ielas pārveidoti, uzbūvējot gludus trotuārus, uzbrauktuves un vadotnes. Kādreizējās autostāvvietas vietā ir izveidots jauns, pilnībā pieejams pilsētas laukums. Pilsētas vadība ir uzdevusi ierīkot atpūtas vietas stāvējamajās ieliņās.

Pilsēta lepojas ar vienkāršiem, ilgmūžīgiem un loģiskiem risinājumiem.

Moderno tehnoloģiju ieviešana

Ar *GPS* navigācijas, skaņas un vizuālo palīglīdzekļu palīdzību lietotne *Spot Viborg* ved vēsturiskās pilsētas apmeklētājus pa trim pieejamiem maršrutiem.

Tajā ir iekļauta informācija par objektiem, piemēram, pieejamām tualetēm un autostāvvietām. Apmeklētāji var arī izvēlēties konkrētu, viņus interesējošu vietu pilsētā un to sasniegt, dodoties pa pašu izvēlētu maršrutu.

Attēls © Viborgas pilsēta

Piekļuve Skovgaard muzeja dārzam.

“Kā lietotāji mēs aktīvi piedalījāmies šā projekta izstrādē, un tas rada mums lielu gandarījumu.

Mēs priecājamies par to, ka pieejamība tiek aplūkota plašākā perspektīvā, nevis tikai raugoties no fiziskajiem aspektiem.

Process ir bijis pozitīvs. Mūsu priekšlikumi tika pieņemti un ieviesti, tādējādi parādot, ka mēs esam nozīmīgi. Mēs esam pārliecināti, ka no tā iegūs arī citi cilvēki.”

Darba grupa, “Pieejamības pilsēta”

leinteresēto personu iesaiste un pieredze

Pilsēta ir ieguvusi plašu pieredzi. Tika izveidota kompetentu personu grupa, kurā piedalījās pārstāvji no Dānijas galvenajām cilvēku ar invaliditāti pārstāvības organizācijām un citām biedrībām, kam ir pieredze pieejamības jomā.

Viborga izveidoja arī cilvēku ar invaliditāti pārstāvju vietējo darba grupu, kurā piedalījās, piemēram, pilsētas tūrisma birojs un arodbiedrības.

Visaptveroša politika

Invaliditātes padome pastāvīgi sniedz ieteikumus pilsētpolitikas jomā un nodrošina, lai tiktu apmierinātas cilvēku ar invaliditāti vajadzības.

Diskusijās tiek apspriesta "pieejamības pilsēta" un "dabiskā pieejamība", un tajās ir iesaistīta gan Invaliditātes padome, gan pašvaldība. Kā konsultatīvā padome viņi tiekas vairākas reizes gadā un ir iesaistīti visos publiskajos būvniecības projektos.

Attēls © Viborgas pilsēta

Zīmes, kas atbilst pilsētas kultūras mantojumam.

 Latīņu dārzs un katedrāle no gājēju ielas puses.

Viborgas vīzija ir tāda, ka ikvienam ir jābūt spējīgam dzīvot pilnvērtīgu un aktīvu dzīvi ar piekļuvi kultūras, dabas un brīvā laika pavadīšanas objektiem.

Labiekārtošanas darbi sākās 2009. gadā, kad pilsēta pieņēma politiku invaliditātes jautājumos, kas tika izstrādāta, konsultējoties ar cilvēkiem ar invaliditāti, gados vecākiem cilvēkiem un dažādām organizācijām, kurām bija interese par pilsētas attīstību.

Invaliditātes politika aptver visus politiskos un pārvaldības līmeņus. Tajā izklāstītas vērtības, pasākumi un prioritātes, kas ir pilsētas saistību pamatā. Tajā iekļauts arī publisko telpu un ēku pieejamības kontroles raksts.

 Nitorva no autostāvvietas ir pārveidota par pilnībā pieejamu un pielāgojamu pilsētas laukumu.

Plašāki ieguvumi

Pateicoties pieejamības uzlabojumiem, Viborga ir spējusi sākt organizēt jaunus kultūras pasākumus, piemēram, koncertus, ielu tirdziņus un āra kafejnīcas.

Nākotnes plāni

Nākamais darba kārtībā ir jauns kultūras objekts katedrāles tuvumā, kas savienos visus pilsētas galvenos objektus, vēl vairāk paplašinot pieejamo objektu tīklu.

Monteverde

Itālija

Attēls © Monteverdes dome

Speciālbalsa

2018
EIROPAS KULTŪRAS
MANTOJUMA
GADS
#EuropeForCulture

Monteverde ir būvēta uz pakalna.

Monteverde saņēma balvu šā gada īpašajā kategorijā pilsētām, kuras veic ievērojamus pasākumus, lai nodrošinātu sava kultūras mantojuma pieejamību visiem. Ar šo balvu 2018. gads tiek atzīmēts kā Eiropas Kultūras mantojuma gads.

Monteverde ir viduslaiku kalnu apmetne, kurā ir tikai 771 iedzīvotājs. Tā atrodas augšējā Ofanto ielejā Kampānijā.

Pilsētas centram raksturīgas šauras ieliņas, kas izbūvētas no vietējā akmens un savieno dzīvojamās ēkas un reliģiskās būves. Tās augšdaļā ir pils, ko dibinājuši langobardi.

Monteverdes dome uzskata, ka viņu mazpilsētas ekonomiskā izdzīvošana ir atkarīga no tūrisma iespēju paplašināšanas, lai apmierinātu pēc iespējas lielāka cilvēku skaita vajadzības.

Atšķirību godināšana

2006. gadā dome reaģēja uz vietējo cilvēku ar invaliditāti biedrību lūgumiem organizēt "cilvēku ar atšķirīgām spējām" sapulci.

Milzīgās atsaucības rezultātā radās ikgadējs pasākums "Pieejamā pilsēta", kas tagad piesaista cilvēkus ar invaliditāti no visas Itālijas un ietver plašu pasākumu klāstu: mūzikas, deju pasākumus un vizuālās izstādes.

Pasākuma mērķis ir parādīt, kā šķēršļu likvidēšana pieejamībai un līdzdalībai var atraisīt cilvēku ar invaliditāti milzīgos talantus un spējas.

“Monteverde ir skaists ciemats, kur ik uz soļa sastopama vēsture un skaistums, un šī mazā kopiena ir izvēlējusies atvērties pasaulei, balsojot par pieņemšanu un pieejamību. Tas ir nenovērtējams aizsākums, kas sēj cerību nākotnei un dienvidu reģiona atdzimšanai.”

Flavio Pagano [Flavio Pagano], rakstnieks un žurnālists

“Pieejamā pilsēta”

2014. gadā dome, izmantojot Eiropas Reģionālās attīstības fonda finansējumu, izstrādāja infrastruktūras projektu, lai Monteverde un tās tūrisma resursi būtu visiem pieejami un baudāmi. Projektā galvenā uzmanība pievērsta reģiona kultūras, vēsturiskajam un reliģiskajam mantojumam, kā arī sabiedriskajiem pakalpojumiem un cilvēku vajadzībām.

Projektu izstrādā dome ar vietējo iedzīvotāju pilnīgu atbalstu. Projekta plānošanā un konsultēšanā ir iesaistītas arī daudzas skolas un cilvēku ar invaliditāti organizācijas. Viss tiek darīts ar cilvēku ar invaliditāti un viņu pārstāvības organizāciju piekrišanu un apstiprinājumu.

Darbs pie projekta sākās 2016. gadā, un tam būtu jābeidzas 2019. gadā. Prioritāte ir visu arhitektonisko šķēršļu likvidēšana attiecībā uz pieejamību pilsētā un tās kultūras mantojuma vietās.

Attēls © Monteverdes dome

Taktilās vadotnes ved cauri vēsturiskajam centram.

Līdz šim ir izveidots maršruts, kas stiepjas 4,5 kilometru garumā pa viduslaiku ielām un beidzas pie pils.

“Tādai grupai kā “*Wheelchair Thieves*”, kas vienmēr ir “ceļā”, ierasties Monteverdē bija unikāla pieredze, jo Monteverdē “laipni lūgti” nav tikai vārdi, tas ir veids, kā būt un domāt. Monteverde ir lielisks, milzīgs, silts apskāviens pasaulei.”

Paolo Falesi [Paolo Falesi], grupas “The Wheelchair Thieves” (rokgrupa, kuras visiem dalībniekiem ir invaliditāte) ģitārists un dibinātājs

Viens no ikgadējiem "Pieejamās pilsētas" pasākumiem

Attēls © Monteverdes dome

Pieejama taka lauku apvidū.

“Komplimenti un pateicība Monteverdes vadībai par drosmi, pacietību un redzējumu par pieejamo nākotni, ko tā iztēlojās savai mazajai kopienai. Šis skaistais ciemats jau bija uzvarējis tad, kad izdarīja šo izvēli. Diez vai ir nepieciešams atgādināt, ka runa ir par apmēram 160 miljardu eiro vērtu pieejama tūrisma darījumu ar spēcīgu augšupejošu tendenci. Tāpēc Monteverdes veiktās investīcijas tagad būs jāstiprina, koncentrējoties uz viesu uzņemšanas pakalpojumu kvalitāti un infrastruktūru, kas nepieciešama, lai sasniegtu šo brīnišķīgo vietu.”

Mario Barbuto [Mario Barbuto], Itālijas Neredzīgo un vājredzīgo savienības prezidents

Visā maršrutā ir taktilās vadotnes un kartes, kā arī audio informācija un norādes itāļu zīmju valodā, lai palīdzētu cilvēkiem ar redzes vai dzirdes traucējumiem. Tiem apmeklētājiem, kas maršrutu nevar noiet kājām, būs pieejami elektriskie ratiņkrēsli.

Maršruts stiepjas uz austrumiem un uz rietumiem, kur tas savienojas ar reliģiskas nozīmes ceļu uz mazu baznīciņu, pa *Via Crucis* (“Krusta ceļš”) ar pieturvietām neredzīgiem cilvēkiem. Pilsētā ir 8000 informācijas punktu, kur sazināšanās vajadzībām izmantotas optiskās šķiedras un bezvadu tehnoloģijas.

Tiek būvēta arī īpaša mītne. Tajā būs nodrošinātas 34 pieejamas guļamistabas, ēdamzāle un papildu atpūtas telpas.

Uzlabošanas darba kvalitāti un lietojamību uzrauga un novērtē cilvēku ar invaliditāti organizāciju un citu iestāžu pārstāvju komisija.

“Virtuālā” pieejamība

Dome ir uzdevusi Salerno Universitātes Datorzinātnes departamentam izveidot novatoriskas sistēmas, lai teritorijas, kuras nav iespējams padarīt fiziski pieejamas, kļūtu visiem sasniedzamas ar virtuālās realitātes starpniecību.

Turklāt tiek veidots 360 grādu foto un video arhīvs, lai ikvienam parādītu pilsētas un tās iedzīvotāju vēsturi.

Jauna vadības modeļa izveide

Monteverde vēl vairāk paplašina savu iekļaujošo filozofiju, noslēdzot nolīgumu ar Itālijas kooperatīvu organizāciju, lai izstrādātu jaunu uzņēmējdarbības vadības modeli, kurā galvenā uzmanība būtu pievērsta cilvēkiem ar invaliditāti.

“Daudzus gadus mūsu skola un Monteverdes pilsētiņa ir veidojušas ciešas attiecības, kas ir bagātinājušas gan vienu, gan otru — skolā ir uzņemti un apmācīti skolēni ar dažādām invaliditātēm; Monteverde ir piedāvājusi mūsu skolēniem — un tik daudziem citiem invalīdiem — iespēju mācīties dzīvot laimīgi, izbaudot neatkarību un brīvību.

Gadu no gada ar izglītības iestādes palīdzību mēs kopīgi esam mācījušies apvienot mūsu stiprās puses, lai radītu vietu, kas ir pieejama cilvēkiem ar invaliditāti no visas Eiropas. Šodien Monteverde, daļēji pateicoties mūsu centieniem, simbolizē cerību uz labāku pasauli.”

Prof. Džerardo Vespuči [Gerardo Vespucci], Istituto Superiore "A.M. MAFFUCCI" direktors

Dalība konkursā *Access City Award* 2020

Access City Award konkursu organizē Eiropas Komisija kopā ar Eiropas forumu cilvēkiem ar invaliditāti. Tas iedrošina pilsētas dalīties pieredzē un uzlabot pieejamību, lai no tā ieguvēji būtu visi.

Vai vēlaties, lai jūsu pilsētas projekti tiktu aprakstīti nākamajā *Access City Award* konkursa izdevumā? Vai vēlaties dalīties savā pieredzē un paveiktajā ar citām pilsētām?

Piedalieties konkursā *Access City Awards* 2020!

Konkursa desmitais gadagājums sākas 2019. gada pavasarī (datums vēl jāapstiprina). Pieteikumus var iesniegt, līdz noteiktajam termiņam aizpildot un iesniedzot tiešsaistes pieteikuma veidlapu.

Sīkāka informācija būs pieejama konkursa tīmekļa vietnē:

**[ec.europa.eu/social/main.
jsp?catId=1141&langId=lv](https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1141&langId=lv)**

Dalība *Access City Award* konkursā ir ne tikai iespēja gūt atzinību, bet arī unikāla iespēja pārskatīt pašreizējo situāciju jūsu pilsētā, lai jūs paši varētu veikt iekšēju revīziju un novērtēt paveikto. Jautājumu izpēte pieteikuma veidlapā ir lieliska iespēja izanalizēt jūsu politiku pieejamības jautājumā un noteikt tās stiprās un vājās puses.

Sākot ar *Access City Award* konkursa desmito gadu, uzvarētāji saņems finansiālu balvu!

Kas var pieteikties?

Pieteikuma iesniedzējai ir jābūt tādas pilsētas pārvaldības iestādei, kurā ir vairāk nekā 50 000 iedzīvotāju un kura atrodas ES dalībvalstī. Dalībvalstīs, kurās ir mazāk par divām šādām pilsētām, piedalīties var arī pilsētteritorijas, kas sastāv no divām vai vairākām pilsētām, ja to kopējais iedzīvotāju skaits pārsniedz 50 000 iedzīvotāju. Tā kā viena pilsēta nevar iegūt *Access City Award* konkursa galveno godalgu divus gadus pēc kārtas, tad pilsēta, kas uzvarējusi 2019. gadā, nav aicināta piedalīties 2020. gada konkursā. Visas pārējās pilsētas, tostarp konkursa finālistes, otrās un trešās vietas ieguvējas un īpašo atzinību ieguvušās pilsētas tiek laipni lūgtas piedalīties atkal.

Pieminot 2018. kā Eiropas Kultūras mantojuma gadu, iespējams, tiks iedibināta ikgadēja īpaša atzinība pilsētām, kas savu kultūras mantojumu ir padarījušas pieejamu visiem.

Lai palīdzētu sagatavoties dalībai konkursā, ieteikumi un noteikumi par dalību ir pieejami visās oficiālajās ES valodās *Access City Award* tīmekļa vietnē:

ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1141&langId=lv

Atlases process

Žūrijas izskatīs paveiktos un iepļānotos pasākumus šādās jomās:

- apbūvētā vide un publiskās vietas;
- transports un saistītā infrastruktūra;
- informācija un komunikācija, tostarp jaunās tehnoloģijas (IKT);
- publiskās ēkas un pakalpojumi.

Žūrijas vērtēs pieteikumus, ņemot vērā šādus sešus kritērijus:

- pasākumu piemērošanas joma;
- īpašumtiesības, saistību līmenis;
- ietekme;
- rezultātu kvalitāte un ilgtspēja;
- cilvēku ar invaliditāti un atbilstīgo partneru līdzdalība;
- sociālās inovācijas.

Atlases process ir sadalīts divos posmos: iepriekšēja atlase valsts līmenī un galīgā atlase Eiropas līmenī. **Valstu žūrijas**, izmantojot Eiropas Komisijas noteiktos vērtēšanas kritērijus, katrā valstī izvēlas ne vairāk kā trīs pilsētas no valstu pieteikumu iesniedzējām. Šo valstu kandidātes iekļūst sacensību otrajā posmā, un tās vērtē **Eiropas žūrija**.

Konkursa *Access City Award 2020* uzvarētājs tiks paziņots **2019. gada novembra beigās**. Apbalvošanas ceremonija notiks ikgadējās konferences laikā, kas tiks rīkota Eiropas Cilvēku ar invaliditāti dienas ietvaros Briselē.

Access City Award konkursa sekretariāts

Access City Award konkursa sekretariāts var jums palīdzēt sagatavot pieteikumu. Ja jums ir nepieciešama papildu informācija, lūdzu, sazinieties ar:

secretariat@accesscityaward.eu

Kā sazināties ar ES

Klātienē

Visā Eiropas Savienībā ir simtiem *Europe Direct* informācijas centru. Sev tuvākā centra adresi varat atrast tīmekļa lapā

europa.eu/european-union/contact_lv

Pa tālruni vai e-pastu

Europe Direct ir dienests, kas atbild uz jūsu jautājumiem par Eiropas Savienību. Ar šo dienestu varat sazināties šādi:

- pa bezmaksas tālruni: 00 800 6 7 8 9 10 11 (daži operatori par šiem zvaniem var iekasēt maksu);
- pa šādu parasto tālruņa numuru: +32 22999696;
- pa e-pastu, izmantojot šo tīmekļa lapu: europa.eu/european-union/contact_lv

Kā atrast informāciju par ES

Internetā

Informācija par Eiropas Savienību visās oficiālajās ES valodās ir pieejama vietnē *Europa*:

europa.eu/european-union/index_lv

ES publikācijas

ES bezmaksas un maksas publikācijas varat lejupielādēt vai pasūtīt šeit:

publications.europa.eu/lv/publications. Vairākus bezmaksas publikāciju eksemplārus varat saņemt, sazinoties ar *Europe Direct* vai tuvāko informācijas centru (sk. europa.eu/european-union/contact_lv).

ES tiesību akti un ar tiem saistītie dokumenti

Ar visu ES juridisko informāciju, arī kopš 1952. gada pieņemtajiem ES tiesību aktiem visās oficiālajās valodās, varat iepazīties vietnē *EUR-Lex*: eur-lex.europa.eu

ES atvērtie dati

ES Atvērto datu portāls (data.europa.eu/euodp/lv) dod piekļuvi ES datu kopām. Datus var lejupielādēt un bez maksas izmantot kā komerciāliem, tā nekomerciāliem mērķiem.

Ilgadējā *Access City Award* konkursā tiek pausta atzinība Eiropas pilsētām par to centieniem padarīt tās pieejamākas cilvēkiem ar invaliditāti un gados vecākiem cilvēkiem. Šajā brošūrā tiek godināti 2019. gada uzvarētājas, otrās vietas ieguvējas un īpašās atzinības saņēmēju — Bredas (Nīderlande), Evrē (Francija), Gdiņas (Polija), Vigo (Spānija) un Kapošvāras (Ungārija) — sasniegumi. Konkursā tiek izcelti konkrēti pasākumi, ko katra pilsēta ir veikusi, lai uzlabotu savu pieejamību. To vidū ir pieejami metro un tramvaji, navigācijas lietotnes, “ekozonas” ar ierobežotu satiksmi un informētības paaugstināšanas pasākumi. Eiropas Kultūras mantojuma gada ietvaros tika apbalvotas Viborga (Dānija) un Monteverde (Itālija) kā īpašās uzvarētājas, kas padarījušas savu kultūras mantojumu pieejamu visiem.

Mūsu publikācijas varat bez maksas lejupielādēt vai abonēt tīmekļa vietnē

ec.europa.eu/social/publications

Ja vēlaties regulāri saņemt jaunāko informāciju par Nodarbinātības, sociālo lietu un iekļautības ģenerāldirektorāta darbu, reģistrējieties vietnē **ec.europa.eu/social/e-newsletter**, lai saņemtu “Sociālās Eiropas” bezmaksas informatīvo e-biļetenu.

Social Europe

EU_Social

Eiropas Savienības
Publikāciju birojs

ISBN 978-92-76-00059-4